

Základní škola pro žáky s vadami řeči v Praze 8

Škola má jen první stupeň. V charakteristice předmětu Český jazyk jsou popsány metody, pomůcky a formy práce. Očekávané výstupy se neupravují, ale je uvedeno, co se u žáků zohledňuje. Ročníkové výstupy jsou dobře zpracované, učivo je v některých případech popsáno velmi stručně – např. český jazyk. U předmětů, jejichž náplň není zpracována po ročnících, ale po obdobích, není jasné, podle jakých kritérií bude probíhat hodnocení žáků. To by mělo být v charakteristice předmětu uvedeno.

(Učivo neprošlo kontrolou VÚP.)

Hudební výchova

Obsahové, časové a organizační vymezení

Hudební výchova se vyučuje v 1. - 5. ročníku jednu hodinu týdně. Vzdělávací obsah je rozdělen do čtyř vzdělávacích oblastí:

- vokální činnosti – práce s hlasem, kultivace mluvního a pěveckého projevu
- instrumentální činnosti – hra na dostupné hudební nástroje, jejich využití při reprodukci
- hudebně pohybové činnosti – vyjádření hudby pohybem a tancem
- poslechové činnosti – aktivní vnímání hudby, poznávání různých žánrů a stylů

Žáci pracují ve třídě s využitím dostupných učebních pomůcek a audiovizuální techniky. V rámci předmětu jsou realizována průřezová témata:

- osobnostní a sociální výchova (rozvoj schopnosti poznávání, komunikace)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení:

- žák zpívá podle svých dispozic intonačně čistě, rytmicky správně v jednohlase
- odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně-instrumentální
- poznává některé hudební nástroje
- učitel vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- učitel umožňuje žákům prožívat úspěch

Kompetence k řešení problémů:

- žák rozlišuje kvalitu tónů
- poznává výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby

Kompetence komunikativní:

- žák rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci svých možností
- vyjadřuje pohybem znějící hudbu, metrum, tempo, dynamiku a směr melodie
- učitel vytváří příležitost pro relevantní komunikaci mezi žáky
- učitel se zajímá o názory a zkušenosti žáků

Kompetence sociální a personální:

- žáci jsou vedeni k porovnávání hudebních žánrů
- učitel vede žáky k vzájemnému naslouchání
- učitel vede žáky ke vzájemné toleranci
- učitel sleduje při hodině pokrok všech žáků

Kompetence občanská:

- žák je veden ke kritickému přemýšlení nad obsahy hudebních děl

Kompetence pracovní:

- žák využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře
- tanečním pohybem vyjadřuje hudbu a její náladu
- učitel vede žáky k používání obecně známých termínů, znaků a symbolů

Metody, formy, nástroje a pomůcky:

- nápodoba
- Orffův instrumentář
- nástroje vyrobené dětmi
- poslech reprodukováné hudby
- návštěva koncertů a divadelních představení

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Hudební výchova

Ročník: 1. – 3.

Výstup	Učivo	Průřezová témata
naučí se správně dýchat a hospodařit s dechem správně drží tělo provádí hlasová a dechová cvičení rozlišuje zvuky, hluky, tóny mluvní projev a zpěv pozná stoupající a klesající melodii, rozdílnou sílu tónů umí zazpívat vybrané lidové a umělé písně umí zazpívat vybrané vánoční koledy seznámí se s hymnou ČR vytleská 2/4, 3/4 rytmus učí se správně rytmicky deklamovat text seznámí se s pojmy notová osnova, nota, houslový klíč pozná a rozlišuje některé hudební nástroje podle zvuku seznámí se s vybranými dechovými, smyčcovými, klávesovými nástroji (umí některé vyjmenovat) doprovází se rytmickými nástroji (Orffův instrumentář), hrou na tělo tleská si do pochodu poznává rytmus polky a valčíku pokouší se vyjádřit hudbu pohybem, mimikou výtvarně umí jednoduchý pohybový doprovod k písni a říkadlu	vokální činnosti hlasová hygiena pěvecké dovednosti dynamické odlišnosti hudby a zpěvu hudební rytmus 2/4, 3/4 hry na rytmické nástroje, hudební hry improvizace, rytmizace a doprovod hudebně pohybové činnosti taktování improvizace pohybové vyjádření hudby a reakce na změny rytmu	osobnostní a sociální výchova osobnostní rozvoj rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění Psychohygiena – dovednosti zvládání stresových situací (uvolnění, relaxace) sociální rozvoj vzájemné poznávání se ve třídě mezilidské vztahy - tolerance druhého

Výstup	Učivo	Průřezová témata
seznámí se s pojmy lidová a umělá píseň poslouchá lidové a umělé písně seznámí se s vybranými skladbami klasiků seznámí se se skladateli B.	poslechové činnosti hudba: instrumentální a vokálně instrumentální poslech lidové a umělé	komunikace: řeč těla řeč zvuků a slov cvičení pozorován

Smetanou, A. Dvořákem, W.A. Mozartem učí se poznávat, vycítit náladu poslouchané hudební ukázky, skladby učí se při poslechu odpočívat poslechne si se zájmem hudební projev spolužáka	písně • pochod • tanec • ukolébavka	í a aktivní naslouchání • cvičení v neverbálním sdělování

Nabídka pro nácvik písní (možné doplnit podle zájmu a schopností žáků):

Prší, prší, Jedna, dvě, Já do lesa nepojedu, Travička zelená, Já mám koně, Jedna, dvě, tři, Kočka leze dírou, Maličká su, Rybička maličká, Holka modrooká, Komáři se ženili, Na tý louce zelený,... (písničky z metodických knížek Evy Jenčkové)

Nabídka skladeb k poslechu:

Hymna ČR, B. Smetana: Má vlast (Vltava), A. Dvořák: Humoreska, W. A Mozart: Menuet
Ročník: 4. – 5.

Výstup	Učivo	Průřezová témata
• učí se z paměti písně • zná techniku dýchání při zpěvu • na základě svých možností se snaží zpívat intonačně čistě • dbá především na správnou výslovnost při zpěvu • umí zpívat podle učitelem dané dynamiky • zná zásady měkkého nasazení při zpěvu • zná zásady hlasové hygieny • snaží se podle svých dispozic zdokonalovat v rytmicky přesném vyjádření písní ve 2/4, 3/4 a celém taktu • umí taktovat dle nápodoby tyto takty • umí některé písně zazpívat v kánonu • rozezná sólo od vícehlasu • umí hrát krátké hudebně - melodické hry (na ozvěnu, otázka – odpověď: zvukomalebné zvuky, nápodoba zvířat, pískání) • pozná notový zápis písně pro jeden hlas a vícehlas • dokáže se orientovat v zápisu slov písně pod notovou osnovou • umí psát a pozná noty stupnice C dur (podle	• vokální činnosti • pěvecký a mluvní projev (dýchání, výslovnost, tvorba tónu, dynamika, intonace, hlas. hygiena) • hudební rytmus • dvojhlas, vícehlas • vokální improvizace • grafický záznam vokální hudby	• osobnostní a sociální výchova • osobnostní rozvoj • rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění • psychohygiena – dovednosti zvládání stresových situací (uvolnění, relaxace) • kreativita – rozvoj základních rysů kreativity (originality, citlivosti, schopnosti vidět věci jinak) • sociální rozvoj • poznávání lidí - vzájemné poznávání se ve třídě

schopností až do g) rozlišuje délku not, pomlk, zapíše správně podle taktu		mezilidské vztahy a tolerance druhého

Výstup	Učivo	Průřezová témata
ví, co znamenají pojmy repetice, Fine, Da Capo al Fine umí napsat houslový a basový klíč rozumí a respektuje v písni dynamická znaménka a zkratky p, mf, f umí pojmenovat některé nástroje z Orffova instrumentáře, zná způsob hry na ně ovládá rytmický doprovod hrou na tělo umí opakovat krátké rytmické motivy a témata umí podle svých možností improvizovat a využít při doprovodu písně, říkadla nebo pohybu jednoduché rytmické Orffovy nástroje pokouší se s pomocí učitele i o krátké rytmické přede hry a dohry při doprovodu zná jednoduchou písňovou formu zná formu ronda snaží se rozpoznat v notovém zápisu předem známý motiv umí taktovat 2/4, 3/4 a celý takt seznámí se se základními kroky valčíku, polky, menuetu	instrumentální činnosti hra na hudební nástroje(reprodukce motivů, krátkých témat, doprovod písně, pohybů, tance) písňové formy grafický záznam melodie hudebně-pohybové činnosti taktování pohybový doprovod znějící hudby	Komunikace: řeč těla řeč zvuků a slov cvičení pozorování a aktivního naslouchání cvičení v neverbálním sdělování

Výstup	Učivo	Průřezová témata
dokáže improvizovaným pohybem vyjádřit tempo hudby vyjádří vnímání i náladu dokáže reagovat na změnu rytmu dokáže napodobit a zapamatovat si jednoduché krokové variace umí hudebně pohybový	pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v rytmu orientace v prostoru poslechové činnosti kvalita tónů (délka, síla, barva, výška) vztahy mezi tóny hudební výrazové	

doprovod k některým naučeným písním • naučí se jednoduché krokové variace samostatně, ve dvojici nebo jako součást skupiny • zvládá hrát jednoduché pohybové hry v prostoru • rozpozná tóny podle délky, síly • podle individuálních schopností pozná rozdílnou výšku tónu • pozná odlišnou barvu tónu, rozezná hlas mužský, ženský dětský sbor • pozná podle barvy tónu některé hudební nástroje smyčcové, dechové, strunné a bicí • pozná nástroje podle vzhledu • rozezná hru jednoho nástroje, zpěv sólového hlasu od souzvuku nebo sborového zpěvu • podle svých hudebních předpokladů rozpozná v proudu znějící hudby rytmus, melodii, barvu nástrojů, hlasů, gradaci, rytmické, melodické, dynamické změny a náladu skladby	prostředky a hudební prvky	

Výstup	Učivo	Průřezová témata
umí poslechem rozlišit hudbu vokální, instrumentální, vokálně - instrumentální, lidský hlas, nástroj pozná hudbu pochodovou, taneční, klasickou, ukolébavku, hudbu exotickou, etnickou, lidovou, operu zná názvy některých současných populárních hudebních žánrů učí se poslechem rozeznávat malou a velkou písňovou formu, rondo a variace umí vyjádřit své pocity z poslechu hudby i ze svého individuálního hudebního vyjádření učí se hledat souvislost mezi textovým obsahem a melodií snaží se kresbou nebo slovem pomoci své fantazie vyjádřit obsah hudby beze slov umí při poslechu oblíbené hudby relaxovat zná jména nejvýznamnějších hudebních skladatelů (Smetana, Dvořák, Janáček, Mozart, Bach,	• hudba vokální, instrumentální, vokálně – instrumentální • lidský hlas a hudební nástroje • hudební žánry • hudební formy • interpretace hudby	

Beethoven, Haydn)		

Nabídka poslechoových skladeb:

- Antonín Dvořák – Symfonie č. 9 e moll Z Nového světa, 2. věta Largo, Árie ježibaby z Rusalky
- Bedřich Smetana – Má vlast, Proč bychom se netěšili (Prodaná nevěsta)
- Leoš Janáček – Pilky z Lašských tanců
- Antonio Vivaldi – Čtvero ročních období, Concerto in D
- J. S. Bach – Toccata a fuga d moll
- G. F. Handel – Vodní hudba
- J.J. Ryba – pastorely
- L. van Beethoven – Symfonie č. 8 F dur
- W. A. Mozart – Malá noční hudba
- M. P. Musorgskij – Obrázky z výstavy
- P. I. Čajkovskij – Koncert pro klavír a orchestr b moll
- G. Bizet - -Carmen
- Etnická hudba: indiánská, romská, africká, spirituály
- Lidová hudba (i v úpravách např. Fleret – A vy páni muzikanti)
- Moderní hudba : Beatles, Qeen, Vangelis, Jaroslav Ježek, muzikály,...
- Vánoční koledy a písně

Nabídka pro nácviik písní (řídí se z části i podle zájmu žáků):

- Znáám já jeden krásný zámek
- Cvrček houslista
- Ach, není, tu není
- Išla Marina
- Jsou mlynáři
- Ó, řebíčku zahradnický
- Voděnka studená
- Ukolébavka pro ptáčka
- Tři slípky
- My jsme Valaši
- Chovejte mě má matičko
- vánoční koledy a písně
- Už ty pilky dořezaly
- Grónská písnička
- Stará archa
- V tom píseckým černým lese
- Teče voda z javora
- Ten chlumecký zámek
- Muzikanti, co děláte
- A já su synek z Polanky
- Jede, jede poštovský panáček
- Já do lesa nepojedu
- Tisíc mil
- Tři čuníci
- Rodné údolí
- Bejvávalo
- Avignonský most
- Na tom bošileckým mostku
- Kdyby byl Bavorov
- Žádněj neví, co jsou Domažlice
- U muziky
- Cestu znám jen já
- Čtyři koně jdou
- Bláznova ukolébavka

- Kde domov můj
- A vy páni muzikanti
- trampské písně
- písničky J. Uhlíře, Z. Svěráka, J. Nohavici
- písně populárních interpretů a skupin
- písničky z metodických sešitků Evy Jenčkové
- písničky z pohádek a jiné
- říkadla
- rozpočítadla